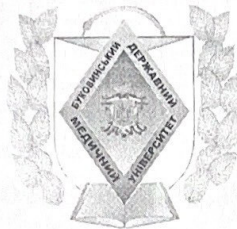

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи

 Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ
« 29 » 08 2025 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни

«ВСТУП У ФАРМАЦІЮ»

Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Спеціальність	I8 Фармація
Освітній ступінь	магістр
Курс навчання	I та II
Форма здобуття освіти	денна та заочна форми здобуття вищої освіти
Факультет	медико-фармацевтичний
Кафедра	фармації

Схвалено на засідання кафедри фармації
« 25 » серпня 2025 року (протокол № 1)

Завідувач кафедри

Олег ГЕРУШ

Схвалено предметною методичною комісією з дисциплін фармацевтичного профілю
« 27 » серпня 2025 року (протокол № 1)

Голова предметної методичної комісії

Олег ГЕРУШ

Чернівці – 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	фармації
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Геруш Олег Васильович – завідувач кафедри, кандидат фармацевтичних наук, доцент, gerush.oleg@bsmu.edu.ua ; Музика Наталія Ярославівна – доц. закладу вищої освіти кафедри фармації, кандидат фармацевтичних наук, muzykanataliya@ukr.net Грешко Юлія Ігорівна - асистент кафедри фармації, доктор філософії, greshkojulia@ukr.net
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/farmatsiyi/
Веб-сайт кафедри	http://pharmak.bsmu.edu.ua/
E-mail	pharmacy@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Целана, 9
Контактний телефон	+38 (0372) 55-92-89

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова	
Кількість кредитів	3	
Загальна кількість годин	90	
Лекції	20	4
Практичні заняття	20	6
Семінарські заняття	20	-
Самостійна робота	30	80
Вид заключного контролю	підсумковий модульний контроль	

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Вступ у фармацію – це навчальна дисципліна, що знайомить студентів з основами становлення та розвитку фармацевтичної науки й аптечної справи, формує уявлення про роль фармації в системі охорони здоров'я. Дисципліна висвітлює історичні етапи розвитку фармації, сучасні тенденції фармацевтичної галузі, а також принципи організації діяльності аптечних закладів. Особлива увага приділяється структурі та функціям аптеки, процесам виготовлення, зберігання та відпуску лікарських засобів, вимогам належної аптечної практики, санітарно-протиепідемічному режиму та техніці безпеки.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу – <https://cutt.ly/ArUqCMFh>;
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу – <https://cutt.ly/yrUqVPvn>;
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять – <https://cutt.ly/jrUqBS36>;
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти – <https://cutt.ly/3rUqMAbV>;
- Кодекс академічної доброчесності – <https://cutt.ly/FrUq1ljK>;
- Положення про запобігання академічному плагиату – <https://cutt.ly/MrUq6QAt>;

- Положення про порядок та умови обрання здобувачами освіти вибіркового дисциплін – <https://cutt.ly/srUwo6Ci>;
- Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти – <https://cutt.ly/SrUwp1ie>;
- Правила поведінки здобувачів освіти – <https://cutt.ly/ErUq72rZ>;
- Правила внутрішнього трудового розпорядку – <https://cutt.ly/UrUwiACe>.

4.2 Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету та правил поведінки здобувачів освіти, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та співробітниками кафедр, закладів охорони здоров'я тощо;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4 Політика щодо відвідування занять здобувачами освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5 Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
історія України	організація та економіка фармації
хімія	етика та деонтологія у фармації
фізика	соціальна фармація
інформатика	технологія ліків
	лікарська токсикологія
	клінічна фармація та фармацевтична опіка
	фармацевтичний менеджмент та маркетинг

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1 Метою вивчення навчальної дисципліни формування у студентів знання історичного шляху розвитку фармації і аптечної справи, детальне і ґрунтовне ознайомлення студентів з історією фармацевтичної науки та практики; формування у студентів теоретичних основ та важливих професійних навичок щодо організації забезпечення лікарськими засобами населення, знання основ належної аптечної практики; формування у студентів первинних професійних знань щодо вимог до виробничої діяльності аптек, правил техніки безпеки та санітарно-протиепідемічного режиму виробничого відділу аптеки; набуття студентами практичних компетенцій у сфері професійної діяльності фармацевтичних працівників.

6.2 Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомлення студентів з організацією роботи аптеки, завданнями та функціями аптеки, її організаційною структурою, загальними принципами забезпечення лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту населення й закладів охорони здоров'я;
- знайомство з нормативно-правовими та законодавчими актами України, вимогами належної аптечної практики (НАП) до виготовлення ЛЗ в умовах аптек, основними завданнями та функціями аптечних закладів, охороною праці та технікою безпеки фармацевтичних працівників,
- набуття умінь з дозування, фасування та пакування лікарських засобів в аптечній практиці та ознайомлення студентів з робочими місцями й обладнанням виробничого відділу аптеки;
- підвищення загальнокультурного рівня сучасного молодого спеціаліста, виховання гордості та відчуття необхідності фармацевтичної спеціальності.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

7.1 Інтегральна компетентність:

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та критично осмислювати й вирішувати практичні проблеми у професійній фармацевтичній та/або дослідницько-інноваційній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та їх обґрунтованість до фахової та нефахової аудиторії

7.2 Загальні компетентності:

ЗК 02. Знання та розуміння предметної області; розуміння професійної діяльності.

ЗК 08. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку фармації, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

7.3 Фахові (спеціальні) компетентності:

ФК 02. Здатність збирати, інтерпретувати та застосовувати дані, необхідні для професійної діяльності, здійснення досліджень та реалізації інноваційних проєктів у сфері фармації.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

Навчальна дисципліна забезпечує формування таких програмних результатів навчання (ПРН):

ПРН 01. Мати та застосовувати спеціалізовані концептуальні знання у сфері фармації та суміжних галузях з урахуванням сучасних наукових здобутків.

ПРН 03. Мати спеціалізовані знання та уміння/навички для розв'язання професійних проблем і задач, у тому числі з метою подальшого розвитку знань та процедур у сфері фармації.

ПРН 09. Формулювати, аргументувати, зрозуміло і конкретно доносити до фахівців і нефахівців, у тому числі до здобувачів вищої освіти інформацію, що базується на власних знаннях та професійному досвіді, основних тенденціях розвитку світової фармації та дотичних галузей.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен:

8.1 Знати:

- історичні аспекти становлення та розвитку медицини й фармації в Україні та світі;
- основні етапи розвитку аптечної справи, фармацевтичної науки та практики;
- організаційну структуру аптеки, її завдання, функції та принципи діяльності як закладу охорони здоров'я та торгівлі;
- нормативно-правові та законодавчі акти України, що регламентують діяльність аптечних закладів;
- вимоги належної аптечної практики (НАП) щодо виготовлення лікарських засобів в умовах аптеки;
- основи охорони праці, техніки безпеки та санітарно-протиепідемічного режиму у виробничих приміщеннях аптеки;

- вимоги до таро-пакувальних матеріалів та загальні положення щодо виготовлення стерильних і нестерильних лікарських засобів;
- взаємозв'язок фармації з природничими та спеціальними дисциплінами, сучасні тенденції розвитку фармацевтичної галузі.

8.2 Уміти:

- орієнтуватися в організації роботи аптеки та її підрозділів, зокрема виробничого відділу;
- застосовувати нормативно-правові документи та положення НАП у діяльності аптекного закладу;
- здійснювати дозування, фасування, пакування лікарських засобів відповідно до встановлених вимог;
- визначати вимоги до санітарно-протиепідемічного режиму в аптеці та забезпечувати їх дотримання;
- користуватися основним обладнанням та інструментарієм виробничого відділу аптеки;
- аналізувати історичні етапи розвитку фармації та робити висновки щодо їхнього впливу на сучасну практику;
- організовувати процес забезпечення лікарськими засобами населення та закладів охорони здоров'я.

8.3 Демонструвати:

- навички дозування, фасування і пакування лікарських засобів у відповідності з вимогами НАП;
- навички роботи на робочих місцях виробничого відділу аптеки, включаючи використання основного лабораторного та технологічного обладнання;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці та санітарно-протиепідемічного режиму;
- уміння застосовувати теоретичні знання для вирішення типових професійних ситуацій в аптекному закладі;
- відповідальне ставлення до професійної діяльності, розуміння ролі та значення фармацевта у системі охорони здоров'я;
- культуру професійного спілкування та основи фармацевтичної етики.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **3 кредити ЄКТС, 90 годин**, у т.ч.:

- лекції – 20 годин, практичні заняття – 20 годин, семінарські заняття – 20 годин, самостійна робота – 30 годин (денна форма)
- лекції – 4 години, практичні заняття – 6 годин, самостійна робота – 80 годин (заочна форма)

МОДУЛЬ 1. ВСТУП У ФАРМАЦІЮ

Змістовий модуль 1. «Вступ у фармацію: історія медицини та фармації»

Тема 1. «Історичні етапи становлення і розвитку медицини та фармації у стародавні часи. Фармація в епоху середньовіччя.»

Тема 2. «Розвиток медицини та фармації в Україні від стародавньої Русі до XVIII століття.

Розвиток медицини та фармації в Україні в XVIII – XIX століттях. Розвиток медицини та фармації в Україні в першій половині XX століття. Фармація в Україні у другій половині XX – на початку XXI століття.

Тема 3. «Історичні аспекти становлення фармацевтичної освіти в Україні та за кордоном. Історія становлення та розвитку фармації на Буковині. Сучасна медицина та фармація в країнах світу.»

Тема 4. «Видатні вчені та їх внесок у розвиток медицини та фармації.»

Тема 5. «Поточний контроль змістового модулю 1»

Змістовий модуль 2. «Вступ у фармацію: практичні заняття в аптеці з організації та економіки фармації»

Тема 6-7. «Аптека як заклад охорони здоров'я. Основи забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптекних закладів. Основи організації фармацевтичної інформації в аптеці.»

Тема 8. «Організація роботи рецептурно-виробничого відділу. Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів.»

Тема 9. «Організація рецептурного відпуску лікарських засобів. Організація роботи відділу продажу готових лікарських засобів за рецептами лікарів.»

Тема 10. «Організація виготовлення і контролю якості екстемпоральних лікарських засобів. Контроль якості ліків та інших товарів аптечного асортименту.»

Тема 11. «Організація роботи відділу запасів. Автоматизація роботи аптеки.»

Тема 12. «Поточний контроль змістового модулю 2»

Змістовий модуль 3. «Вступ у фармацію: практичні заняття в аптеці з технології ліків»

Тема 13-14. «Нормативно-правові та законодавчі акти України щодо виробничої діяльності та забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптек. Таро-пакувальні матеріали аптек. Одержання води очищеної, контроль її якості та умови зберігання.»

Тема 15-16. «Нормативно-правові та законодавчі акти України, вимоги до НАП (GPP) до виготовлення нестерильних лікарських засобів. Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску твердих лікарських засобів.»

Тема 17-18. «Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску рідких та м'яких лікарських засобів. Нормативно-правові та законодавчі акти України, вимоги до НАП (GPP) до забезпечення асептичних умов виготовлення лікарських засобів в умовах аптек.»

Тема 19. «Поточний контроль змістового модулю 3»

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Аудиторні			С.р.	Інд.		Аудиторні			С.р.	Інд.
		Л	П	С				Л	П	С		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
МОДУЛЬ 1. «Вступ у фармацію»												
Змістовий модуль 1. «Вступ у фармацію: історія медицини та фармації»												
Тема 1. «Історичні етапи становлення і розвитку медицини та фармації у стародавні часи. Фармація в епоху середньовіччя.»	8	6		2			4				4	
Тема 2. «Розвиток медицини та фармації в Україні від стародавньої Русі до XVIII століття. Розвиток медицини та фармації в Україні в XVIII – XIX століттях. Розвиток медицини та фармації в Україні в першій половині XX століття. Фармація в Україні у другій половині XX – на початку XXI століття.»	6	4		2			4				4	
Тема 3. «Історичні аспекти становлення фармацевтичної освіти в Україні та за кордоном. Історія становлення та розвитку фармації на Буковині. Сучасна медицина та фармація в країнах світу.»	7	5		2			9	1			8	
Тема 4. «Видатні вчені та їх внесок у розвиток медицини та фармації.»	3	1		2			5	1			4	

Тема 5. «Поточний контроль змістового модулю 1»	2			2							
Разом за змістовим модулем 1	26	16		10			22	2		20	
<u>Змістовий модуль 2. «Вступ у фармацію: практичні заняття в аптеці з організації та економіки фармації»</u>											
Тема 6-7. «Аптека як заклад охорони здоров'я. Основи забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптекних закладів. Основи організації фармацевтичної інформації в аптеці.»	9	2	2	1	4		10	1	1	8	
Тема 8. «Організація роботи рецептурно-виробничого відділу. Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів.»	7		2	1	4		9		1	8	
Тема 9. «Організація рецептурного відпуску лікарських засобів. Організація роботи відділу продажу готових лікарських засобів за рецептами лікарів.»	5		2	1	2		4			4	
Тема 10. «Організація виготовлення і контролю якості екстемпоральних лікарських засобів. Контроль якості ліків та інших товарів аптекного асортименту.»	4		2		2		4			4	
Тема 11. «Організація роботи відділу запасів. Автоматизація роботи аптеки.»	5			1	4		8			8	
Тема 12. «Поточний контроль змістового модулю 2»	2		2								
Разом за змістовим модулем 2	32	2	10	4	16		35	1	2	32	
<u>Змістовий модуль 3. «Вступ у фармацію: практичні заняття в аптеці з технології ліків»</u>											
Тема 13-14. «Нормативно-правові та законодавчі акти України щодо виробничої діяльності та забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптек. Таро-пакувальні матеріали аптек. Одержання води очищеної, контроль її якості та умови зберігання.»	10	2	2	2	4		11	1	2	8	
Тема 15-16. «Нормативно-правові та законодавчі акти України, вимоги до НАП (GPP) до виготовлення нестерильних лікарських засобів. Дозування, фасування, пакування і	8		2	2	4		8			8	

оформлення до відпуску твердих лікарських засобів.»												
Тема 17-18. «Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску рідких та м'яких лікарських засобів. Нормативно-правові та законодавчі акти України, вимоги до НАП (GPP) до забезпечення асептичних умов виготовлення лікарських засобів в умовах аптек.»	10		2	2	6		12				12	
Тема 19. «Поточний контроль змістового модулю 3»	2		2									
Разом за змістовим модулем 3	30	2	8	6	14		31	1	2		28	
Індивідуальна робота (за наявності)												
Підсумковий модульний контроль			2						2			
УСЬОГО ГОДИН	90	20	20	20	30		90	4	6	-	80	

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

денна форма здобуття вищої освіти

№ з/п	Назва теми	К-сть год
Модуль 1 «Вступ у фармацію»		
1.	Історія медицини та фармації як наука й предмет викладання. Історичні етапи становлення і розвитку медицини та фармації у стародавні часи.	2
2.	Історичні етапи становлення і розвитку медицини та фармації у стародавні часи (продовження).	2
3.	Фармація в епоху середньовіччя.	2
4.	Розвиток медицини та фармації в Україні від стародавньої Русі до XVIII століття, а також в XVIII – XIX століттях.	2
5.	Розвиток медицини та фармації в Україні в першій половині XX століття. Фармація в Україні у другій половині XX – на початку XXI століття.	2
6.	Історичні аспекти становлення фармацевтичної освіти в Україні та за кордоном.	2
7.	Історія становлення та розвитку фармації на Буковині.	2
8.	Видатні вчені та їх внесок у розвиток медицини та фармації. Сучасна медицина та фармація в країнах світу.	2
9.	Аптека як заклад охорони здоров'я.	2
10.	Нормативно-правові та законодавчі акти України щодо виробничої діяльності та забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптек.	2
Разом		20

заочна форма здобуття вищої освіти

№ з/п	Назва теми	К-сть год
Модуль 1 «Вступ у фармацію»		
1.	Історія медицини та фармації як наука й предмет викладання. Історія становлення та розвитку фармації на Буковині. Видатні вчені та їх внесок у розвиток медицини та фармації. Сучасна медицина та фармація в країнах світу.	2

2.	Аптека як заклад охорони здоров'я. Нормативно-правові та законодавчі акти України щодо виробничої діяльності та забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптек.	2
Разом		4

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

денна форма здобуття вищої освіти

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
МОДУЛЬ 1. Вступ у фармацію		
Змістовий модуль 2. Вступ у фармацію: практичні заняття в аптеці з організації та економіки фармації		
1.	Аптека як заклад охорони здоров'я. Основи забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптекних закладів. Основи організації фармацевтичної інформації в аптеці.	2
2.	Організація роботи рецептурно-виробничого відділу. Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів.	2
3.	Організація рецептурного відпуску лікарських засобів. Організація роботи відділу продажу готових лікарських засобів за рецептами лікарів.	2
4.	Організація виготовлення і контролю якості екстемпоральних лікарських засобів. Контроль якості ліків та інших товарів аптекного асортименту.	2
5.	<i>Поточний контроль змістового модулю 2</i>	2
Змістовий модуль 3. Вступ у фармацію: практичні заняття в аптеці з технології ліків		
6.	Нормативно-правові та законодавчі акти України щодо виробничої діяльності та забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптек. Таро-пакувальні матеріали аптек. Одержання води очищеної, контроль її якості та умови зберігання.	2
7.	Нормативно-правові та законодавчі акти України, вимоги до НАП (GPP) до виготовлення нестерильних лікарських засобів. Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску твердих лікарських засобів.	2
8.	Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску рідких та м'яких лікарських засобів. Нормативно-правові та законодавчі акти України, вимоги до НАП (GPP) до забезпечення асептичних умов виготовлення лікарських засобів в умовах аптек.	2
9.	<i>Поточний контроль змістового модулю 3</i>	2
10.	<i>Підсумковий модульний контроль</i>	2
Разом		20

заочна форма здобуття вищої освіти

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
МОДУЛЬ 1. Вступ у фармацію		
Змістовий модуль 1. Вступ у фармацію: практичні заняття в аптеці з організації та економіки фармації		
1.	Аптека як заклад охорони здоров'я. Організація роботи рецептурно-виробничого відділу. Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів.	2
Змістовий модуль 2. Вступ у фармацію: практичні заняття в аптеці з технології ліків		
2.	Нормативно-правові та законодавчі акти України щодо виробничої діяльності та забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптек.	2
3.	<i>Підсумковий модульний контроль</i>	2
Разом		6

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

денна форма здобуття вищої освіти

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
МОДУЛЬ 1. Вступ у фармацію		
Змістовий модуль 1. Вступ у фармацію: історія медицини та фармації		
1.	Історичні етапи становлення і розвитку медицини та фармації у стародавні часи. Фармація в епоху середньовіччя.	2
2.	Розвиток медицини та фармації в Україні від стародавньої Русі до XVIII століття. Розвиток медицини та фармації в Україні в XVIII – на початку XXI століття.	2
3.	Історичні аспекти становлення фармацевтичної освіти в Україні та за кордоном. Історія становлення та розвитку фармації на Буковині. Сучасна медицина та фармація в країнах світу.	2
4.	Видатні вчені та їх внесок у розвиток медицини та фармації.	2
5.	<i>Поточний контроль змістового модулю 1</i>	2
Змістовий модуль 2. Вступ у фармацію: практичні заняття в аптеці з організації та економіки фармації		
6.	Аптека як заклад охорони здоров'я. Організація роботи рецептурно-виробничого відділу. Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів.	2
7.	Організація роботи відділу продажу готових лікарських засобів за рецептами. Організація роботи відділу запасів.	2
Змістовий модуль 3. Вступ у фармацію: практичні заняття в аптеці з технології ліків		
8.	Нормативно-правові та законодавчі акти України щодо виробничої діяльності та забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптек.	2
9.	Нормативно-правові та законодавчі акти України, вимоги до НАП (GPP) до виготовлення нестерильних лікарських засобів.	2
10.	Нормативно-правові та законодавчі акти України, вимоги до НАП (GPP) до забезпечення асептичних умов виготовлення лікарських засобів в умовах аптек.	2
Разом		20

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

денна форма здобуття вищої освіти

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
МОДУЛЬ 1. Вступ у фармацію		
1.	Аптека як заклад охорони здоров'я.	2
2.	Основи забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптекних закладів. Основи організації фармацевтичної інформації в аптеці.	2
3.	Організація роботи рецептурно-виробничого відділу.	2
4.	Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів.	2
5.	Організація роботи відділу продажу готових лікарських засобів за рецептами лікарів.	2
6.	Організація роботи відділу запасів.	2
7.	Організація виготовлення і контролю якості екстемпоральних лікарських засобів. Контроль якості ліків та інших товарів аптекного асортименту.	2
8.	Автоматизація роботи аптеки.	2
9.	Нормативно-правові та законодавчі акти України щодо виробничої діяльності та забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптек.	2
10.	Таро-пакувальні матеріали аптек. Одержання води очищеної, контроль її якості та умови зберігання.	2

11.	Нормативно-правові та законодавчі акти України, вимоги до НАП (GPP) до виготовлення нестерильних лікарських засобів.	2
12.	Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску твердих лікарських засобів.	2
13.	Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску рідких лікарських засобів.	2
14.	Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску м'яких лікарських засобів.	2
15.	Нормативно-правові та законодавчі акти України, вимоги до НАП (GPP) до забезпечення асептичних умов виготовлення лікарських засобів в умовах аптек.	2
Разом		30

заочна форма здобуття вищої освіти

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
МОДУЛЬ 1. Вступ у фармацію		
1.	Історичні етапи становлення і розвитку медицини та фармації у стародавні часи. Фармація в епоху середньовіччя.	4
2.	Розвиток медицини та фармації в Україні від стародавньої Русі до XVIII століття. Розвиток медицини та фармації в Україні в XVIII – на початку XXI століття.	4
3.	Історичні аспекти становлення фармацевтичної освіти в Україні та за кордоном. Історія становлення та розвитку фармації на Буковині.	4
4.	Видатні вчені та їх внесок у розвиток медицини та фармації.	4
5.	Сучасна медицина та фармація в країнах світу.	4
6.	Аптека як заклад охорони здоров'я.	4
7.	Основи забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів. Основи організації фармацевтичної інформації в аптеці.	4
8.	Організація роботи рецептурно-виробничого відділу.	4
9.	Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів.	4
10.	Організація роботи відділу продажу готових лікарських засобів за рецептами лікарів.	4
11.	Організація роботи відділу запасів.	4
12.	Організація виготовлення і контролю якості екстемпоральних лікарських засобів. Контроль якості ліків та інших товарів аптечного асортименту.	4
13.	Автоматизація роботи аптеки.	4
14.	Нормативно-правові та законодавчі акти України щодо виробничої діяльності та забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптек.	4
15.	Таро-пакувальні матеріали аптек. Одержання води очищеної, контроль її якості та умови зберігання.	4
16.	Нормативно-правові та законодавчі акти України, вимоги до НАП (GPP) до виготовлення нестерильних лікарських засобів.	4
17.	Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску твердих лікарських засобів.	4
18.	Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску рідких лікарських засобів.	4
19.	Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску м'яких лікарських засобів.	4
20.	Нормативно-правові та законодавчі акти України, вимоги до НАП (GPP) до забезпечення асептичних умов виготовлення лікарських засобів в умовах аптек.	4
Разом		80

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ (денна та заочна форми здобуття вищої освіти)

1. Виступи на науковому студентському гуртку.
2. Участь у наукових конференціях.
3. Публікація доповідей у вигляді тез та статей у періодичній науковій пресі (журнали, збірники наукових праць).
4. Виготовлення наочності згідно навчальних програм (таблиці, муляжі, наочне приладдя, схеми практичних занять).

15. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

- Скласти перелік основних вимог санітарно-протиепідемічного режиму та описати правила організації і надання достовірної фармацевтичної інформації в аптеці.
- Описати функції відділу, його робочі місця, перелік обладнання та правила організації виготовлення лікарських засобів за рецептами.
- Визначити групи лікарських засобів, дозволених до ОТС-відпуску, підготувати алгоритм дій фармацевта при безрецептурній консультації та відпуску.
- Порівняти функції цих відділів: описати порядок перевірки рецепта, контролю залишків, поповнення асортименту та зберігання товарів.
- Скласти схему технологічного процесу виготовлення екстемпоральних препаратів та охарактеризувати методи контролю їх якості й товарів аптечного асортименту.
- Охарактеризувати види пакувальних матеріалів, їх вимоги. Описати методи отримання води очищеної, правила контролю її якості та умови зберігання.
- Підготувати порівняльну таблицю особливостей дозування, фасування та пакування різних лікарських форм, а також описати вимоги до забезпечення асептичних умов у виробничому процесі

16. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

16.1. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання поточної навчальної діяльності

Протягом вивчення дисципліни всі види діяльності студента підлягають контролю, як поточному (на кожному занятті), так і підсумковому (під час контрольних заходів).

Початковий контроль знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і включає в себе перевірку знань теоретичного та практичного матеріалу, який вивчався раніше (історія України, хімія, фізика, тощо), що проводиться методом фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, для чого використовуються питання для контрольних робіт.

Поточний контроль знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і включає перевірку знань теоретичного матеріалу та контроль оволодіння практичними навичками, які передбачені методичними розробками занять з відповідних тем. Перевірка знань студентів здійснюється за допомогою усного фронтального опитування, вирішування тестових завдань різного ступеня важкості, розв'язування типових та нетипових ситуаційних задач, а також під час перевірки правильності виконання лабораторно-дослідницьких завдань.

Проміжний контроль знань студентів проводиться під час проведення підсумкових контрольних робіт під час останнього заняття змістовного модуля.

Критерії оцінювання поточної навчальної діяльності здобувача вищої освіти

Оцінка «*відмінно*» - має глибокі та системні знання програмного матеріалу. Дас грамотні, чіткі та логічні відповіді на всі поставлені запитання. Правильно приймає рішення при розв'язанні практичних завдань будь-якого рівня складності. Вільно володіє навичками роботи з обладнанням, приладами та комп'ютерними технологіями. Здатний самостійно аналізувати і оцінювати життєві та професійні ситуації, робити обґрунтовані висновки, виявляти і відстоювати власну позицію.

Оцінка «добре» - здобувач володіє достатніми знаннями основних понять і закономірностей дисципліни. Вміє застосовувати знання у типових ситуаціях, володіє такими основними операціями, як аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, абстрагування. Робить висновки, може виправляти власні помилки. Демонструє достатні практичні вміння, але потребує незначної допомоги викладача

Оцінка «задовільно». Знання неповні, фрагментарні, поверхневі. Здобувач відтворює основний матеріал, але робить це недостатньо усвідомлено. Має труднощі з самостійним аналізом та формуванням висновків. Здатний розв'язувати завдання лише за зразком, без прояву ініціативи. Демонструє лише елементарні вміння

Оцінка «незадовільно» студент не знає значної частини програмного матеріалу. Допускає суттєві помилки у відповідях. Не вміє застосувати теоретичні знання на практиці. Не володіє основними навичками, необхідними для розв'язання практичних завдань.

16.2. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їхнього обсягу та значимості, але не більше 10-12 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності. *В жодному разі загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 120 балів*

16.3. Умови допуску до складання підсумкового контролю

Модульний контроль – це діагностика засвоєння студентом матеріалу модулю. У першому модулі передбачається два поточних контролю засвоєння змістових модулів. Семестр закінчується підсумковим модульним контролем.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та одержали на них позитивні оцінки («5», «4», «3»), а також при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Студенту, який з поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

16.4. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання під час проведення підсумкового контролю

Підсумковий контроль знань студентів здійснюється на останньому практичному занятті після завершення модуля у формі підсумкового модульного контролю. У студентів з'ясовують знання теоретичного матеріалу (згідно переліку питань). Поряд з цим студенти виконують практичну роботу, що додається до білета та розв'язують ситуаційні завдання, що також враховується при оцінюванні їх знань.

Підсумковий модульний контроль (ПМК)

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення усіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час складання підсумкового модульного контролю, становить 80.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав **не менше 50 балів**.

Таким чином, частки результатів оцінювання поточної навчальної діяльності і підсумкового модульного контролю становлять відповідно 60% та 40%

Підсумковий модульний контроль з вступу у фармацію проводиться в письмовій формі шляхом написання студентами підсумкової роботи, яка включає 5 теоретичні питання, виконання практичної частини і ситуаційні та тестові завдання. Оцінювання відповіді студента проводиться у відповідності до розроблених та затверджених критеріїв оцінок.

Максимальна кількість балів модульного підсумкового контролю дорівнює 80.

Модуль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Написання письмової роботи включає:

1. Контроль рівня теоретичної підготовки студентів. Кожному студенту пропонується 5 теоретичних завдання, які оцінюються в 10 балів за кожне
2. перевірка рівня засвоєння практичних вмінь і навичок з основних розділів вступу у фармацію: поняття про аптеку, функції аптеки, історичні аспекти створення фармації, поняття про вчених XX століття, види нормативно-правових актів щодо санітарного режиму в аптеці, поняття про сучасних вчених медицини та фармації. Цей етап оцінюється у 10 балів.
3. тестовий контроль рівня теоретичної підготовки студентів. Кожному студенту пропонується 10 тестових завдань, які оцінюються в 2 бали за кожне (20 балів)

17. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

17.1. Перелік теоретичних питань до підсумкового модульного контролю

1. Лікознавство у первіснообщинному устрої.
2. Медицина і лікознавство часів рабовласництва.
3. Медицина і лікознавство стародавнього Китаю.
4. Медицина і лікознавство стародавньої Індії.
5. Медицина і лікознавство стародавнього Єгипту.
6. Медицина і лікознавство стародавньої Греції.
7. Історичне значення вчення Гіппократа.
8. Стародавньоримська фармація. Принципи лікувальної діяльності Галена
9. Лікознавство раннього середньовіччя і походження алхімії.
10. Значення алхімії для розвитку фармації.
11. Медицина і лікознавство країн Сходу.
12. Життя і медична діяльність Авіцени. Праці Авіцени з лікознавства.
13. Медична школа у Солерно.
14. Виникнення перших аптек у Європі.
15. Іатрохімія - нове направлення в хімії і медицині; життя та погляди Парацельса.
16. Розвиток науки в XVIII столітті..
17. Медицина і лікознавство централізованої Руської держави.
18. Перші аптеки і їх роль у становленні фармації на Русі.
19. Аптекарський наказ: роль, функції, напрями діяльності.
20. Розвиток фармації в ХУІІІ столітті.
21. Виникнення перших українських аптек.
22. Розвиток фармацевтичної науки в Україні.
23. Становлення і розвиток аптечної справи в Україні.
24. Стан та перспективи розвитку фармацевтичної галузі в Україні.
25. Основні завдання та функції аптеки.
26. Організаційна структура аптеки.
27. Поняття Належної аптечної практики.
28. Принципи класифікації аптек.
29. Номенклатура посад персоналу аптеки.
30. Вимоги до персоналу аптек.
31. Структурні підрозділи аптеки.
32. Санітарно-протиепідемічний режим аптечних установ.
33. Завдання і функції рецептурно-виробничого відділу.
34. Організація робочого місця провізора з прийому рецептів і відпуску ліків.
35. Рецепт – визначення, основні функції.
36. Види рецептів, форми рецептурних бланків.
37. Порядок проведення внутрішньоаптечного контролю якості екстемпоральних ЛЗ.

38. Організація вхідного контролю якості ЛЗ та інших товарів аптечного асортименту.
39. Основні правила зберігання лікарських препаратів і товарів аптечного асортименту.
40. Завдання автоматизації роботи аптеки
41. Вимоги до фасування, пакування та оформлення до безрецептурного відпуску м'яких лікарських засобів згідно СТ-Н МОЗУ 42-4.5:2015.
42. Сучасні види упаковки рідких та м'яких лікарських засобів.
43. Прилади та обладнання, що застосовуються для виготовлення м'яких лікарських форм.
44. Загальні вимоги до виготовлення стерильних лікарських засобів в умовах аптеки.
45. Вимоги до персоналу аптеки, що займається виготовленням стерильних та асептичних лікарських засобів.
46. Перелік виробничих приміщень аптеки, їх функціональне призначення та характеристика.
47. Правила техніки безпеки під час роботи у виробничих приміщеннях аптеки.
48. Вимоги до виробничих та службово-побутових приміщень аптеки та санітарні вимоги до їх прибирання.
49. Вимоги до особистої гігієни персоналу аптек.

17.2. Перелік практичних завдань та робіт до підсумкового модульного контролю

- складання алгоритму розміщення відділів аптеки. Ознайомлення з документацією фірми.
- заповнення схем та таблиць розвитку фармації та лікознавства від стародавніх часів до сьогодення
- вирішення ситуаційних задач.

18. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ БАЛІВ

ДЕННА ФОРМА ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Номер модуля кількість навчальних годин / кількість кредитів	Кількість змістовних модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок							Мінімальна кількість балів*
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання як виду СРС			
			«5»	«4»	«3»	«2»	«5»	«4»	«3»	
Модуль 1 90/3,0	3	18	6	5	4	0	12	8	4	76

*1 зняття модулю 1 – не оцінюється

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент денної форми навчання за поточну навчальну діяльність, дорівнює 120 балам. Вона вираховується шляхом складання кількості балів, що відповідають оцінці "відмінно" на кожному практичному занятті ($6 \times 18 = 108 + 12$) з додаванням максимальної кількості балів за індивідуальну самостійну роботу.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом укладання кількості балів, що відповідають оцінці "3" на кожному занятті: $4 \times 18 = 72$ з додаванням мінімальної кількості балів за індивідуальну самостійну роботу (4): $72+4=76$.

Оцінювання індивідуальної роботи студента: кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи студента залежить від її обсягу і значимості, але складає не більше 12 балів.

Таким чином:

Оцінка «5» конвертується в 12 балів;

«4» – в 8 балів;

«3» – в 4 бали.

ЗАОЧНА ФОРМА ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Номер модуля кількість навчальних годин / кількість кредитів	Кількість змістовних модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок							Мінімальна кількість балів*
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання як виду СРС			
			«5»	«4»	«3»	«2»	«5»	«4»	«3»	
Модуль 1 90/3,0	2	2	55	45	35	0	10	7	4	74

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент заочної форми навчання за поточну навчальну діяльність, дорівнює 120 балам. Вона вираховується шляхом складання кількості балів, що відповідають оцінці "відмінно" на кожному практичному занятті ($55 \times 2 = 110 + 10$) з додаванням максимальної кількості балів за індивідуальну самостійну роботу.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом укладання кількості балів, що відповідають оцінці "3" на кожному занятті: $35 \times 2 = 70$ з додаванням мінімальної кількості балів за індивідуальну самостійну роботу (4): $70+4=74$.

Оцінювання індивідуальної роботи студента: кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи студента залежить від її обсягу і значимості, але складає не більше 10 балів.

Таким чином:

Оцінка «5» конвертується в 10 балів;

«4» – в 7 балів;

«3» – в 4 бали.

Визначення кількості балів, яку студент набрав з дисципліни

Кількість балів, яку студент набрав з дисципліни, визначається як середнє арифметичне кількості балів з усіх модулів дисципліни (сума балів за усі модулі ділиться на кількість модулів дисципліни).

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів має перевірятися статистичними методами (коефіцієнт кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового модульного контролю).

За рішенням Вченої ради університету до кількості балів, яку студент набрав із дисципліни, можуть додаватися заохочувальні бали (не більше 12 балів) за призове місце на міжнародних олімпіадах та II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади, але у жодному разі загальна сума балів за дисципліну не може перевищити 200 балів.

Оцінка за модуль вноситься екзаменатором до «Відомості результатів поточного та підсумкового модульного контролю» (Форма № Н-5.03-2), «Індивідуального навчального плану студента», «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів».

Оцінка з дисципліни вноситься екзаменатором до «Відомості обліку успішності» (Форма № Н-5.03-1), «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів», «Індивідуального навчального плану студента» та «Залікової книжки».

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1 ОСНОВНА (БАЗОВА)

1. Історія медицини та фармації: навч. посіб. для студентів вищ.фармац. навч. закл. та фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А. А. Котвіцька, В. В. Горбаньов, О. О. Суріков та ін. – Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2016. – 168 с.
2. Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова та ін.; За ред. А.С. Немченко. – Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2015. – 360 с. – (Національний підручник).

19.2 ДОПОМІЖНА

1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: Навч.посібн. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, А.А. Котвіцька, Г.Л. Панфілова та ін.; За ред. А.С. Немченко. – Х.: Авіста-ВЛТ, 2007. – 488 с.
2. Основи організації діяльності аптек у питаннях та відповідях: Навчальний посібник / Під загальною редакцією: А.С. Немченко. – Х.: НФаУ, 2015, - 73 с.
3. Робочий зошит для практичних занять в аптеці з технології ліків: навч. посіб. для студ. 1-го курсу спец. «Фармація» / Вишневська Л.І., Половко Н.П., Ковальова Т.М. та ін. – Х.: Вид-во НФаУ, 2015. – 46с.
4. Технологія ліків. Навчально-методичний посібник: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.І.Тихонов, П.А.Логвін, С.О.Тихонова, О.В.Мазулін, Т.Г.Ярних, О.С.Шпичак, О.М.Котенко; За ред. О.І.Тихонова. – Х.: НФаУ; Оригінал, 2009. – 432 с.
5. Історія медицини / О. Голяченко. – Тернопіль: ЛІЛЕЯ, 2004. – 248с.
6. Ван Міл Дж., Нельсон І. Громадська фармація в Данії. // Фармац. журн. – 2002. – №2. – С. 15-17.
7. Історія медицини та фармації / З. М.Мнушко. – Х.: Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2009. – 208 с.
8. Сятиня М.Л. Історія фармації: навчальний посібник для вищих навчальних закладів. – Львів, 2002. – 660 с.
9. Фармацевтична енциклопедія / Голова ред. ради та автор передмови В.П. Черних. – К.: Моріон, 2005. – 848 с.
10. Чекман І.С., Вікторов О.П. Лікознавство Київської Русі // Фармац. журн. – 1982. – № 2. – С. 75-78.
11. Ярних Т. Г. Екстемпоральна рецептура (технологія, аналіз, застосування): метод. рек. / Т. Г. Ярних, О. І. Тихонов, І. С. Грищенко та ін. – Х., 2015. –379 с.

19.3 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <https://eosvita.bsmu.edu.ua/> – Електронна освітня платформа БДМУ
2. www.moz.gov.ua – офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України
3. fp.com.ua – сайт журналу «Фармацевт практик»

20. УКЛАДАЧ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Геруш Олег Васильович - завідувач кафедри фармації, к.фарм.н., доцент.